

MEDEDELINGEN EN BEKENDMAKINGEN

BRITISH COUNCIL SCHOLARSHIPS 1966-67

Applications are invited for British Council Scholarships tenable at universities and other educational institutions in the United Kingdom for the academic year beginning in October 1966. Applicants should normally have a minimum academic status of Candidaat or equivalent professional qualification. Preference is given to applicants who are between 25 and 35 years of age, but younger candidates are by no means excluded.

Application forms and full information may be obtained from the British Council, Keizersgracht 343, Amsterdam.

Forms will not be issued after November 5th and the closing date for applications is November 12th, 1965.

PRIJSVRAAG UIT HET FONDS REICH

De Faculteit der Geneeskunde vraagt een kritisch onderzoek naar de meningen over het medisch onderwijs, die bij de studenten leven.

De vraag moet worden beantwoord in de taal, waarin zij is gesteld.

De antwoorden moeten, met een andere hand dan die des vervaardigers of met de schrijfmachine geschreven, vóór of op 15 september 1966 worden toegezonden aan de Secretaris van de Senaat der Universiteit van Amsterdam. Ze moeten getekend zijn met een kenspreuk en daarbij moet gevoegd worden een verzegeld briefje, dat dezelfde kenspreuk tot opschrift heeft en de naam, het studievak en het adres van de schrijvers bevat.

Op 8 januari 1967 wordt het oordeel der Faculteit over de ingekomen verhandelingen in het openbaar medegedeeld en aan de schrijver van het meest voldoende antwoord, dat door de Faculteit de eer der bekroning is waardig gekeurd, de gouden erepenning uitgereikt.

Amsterdam, september 1965 De Senaat der Universiteit van Amsterdam,

J. VAN DER HOEVEN,
rector magnificus

J. VALKHOFF, *secretaris*

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; deze behoudt zich het recht voor, de stukken te bekorten)

HET GEBRUIK VAN CETRIMIDE (CETAVLON) BIJ DE BEHANDELING VAN BRANDWONDEN MET EEN SCHUURMACHINE

Naar aanleiding van het verslag van de voordracht voor de Nederlandse Vereniging voor Heelkunde van J. BORGGREVE (1965), zou ik gaarne enkele vragen willen stellen.

Cetrimide (Cetavlon), een quaternaire ammoniumverbinding, is een desinfectans dat onbetrouwbaar is o.a. door onvoldoende werking op *Pseudomonas aeruginosa*. Gebleken is, en daarom zijn deze verbindingen zo berucht geworden, dat besmettingen met *Pseudomonas aeruginosa* door deze desinfectantia kunnen worden verspreid. Na al de slechte ervaringen die met deze stoffen in de loop der jaren zijn opgedaan, kan worden gesteld dat het gebruik ervan in de medische praktijk niet thuishoort. Van de zeer uitgebreide literatuur hierover zou ik willen vermelden het artikel van PLOTKIN en AUSTRIAN (1958).

Bij brandwonden, waarvan bekend is dat ze toch al bijzonder gauw met *Pseudomonas aeruginosa* worden besmet, moet dus bijzonder scherp stelling worden genomen tegen het gebruik van dit middel (zie bv. LOWBURY en FOX 1954).

In dit verband zou ik gaarne iets opmerken over het gebruik van machines in de medische praktijk in het algemeen. In de loop der jaren is namelijk gebleken dat overigens zeer doeltreffende apparaten tot ernstige pseudomonas-infecties aanleiding hebben gegeven. Bij een onderzoek van BASSETT, THOMPSON en PAGE (1965) bleek dat een behandeling met een door *Pseudomonas aeruginosa* besmet beademingsapparaat heeft bijgedragen tot de dood van zes prematuur geboren kinderen. In een Annotation in de *Lancet* (1965) wordt gewezen op het vreemde feit dat men apparaten ontwerpt, maakt, verkoopt en koopt die niet volgens de regels kunnen worden gereinigd. Is de door BORGGREVE besproken schuurmachine dusdanig geconstrueerd dat ze goed te steriliseren, eventueel te desinfecteren is, zodat ze nooit als reservoir van *Pseudomonas aeruginosa* kan dienen?

Het ontgaat mij waarom hier cetrimide wordt gebruikt. Indien het gebruikt wordt als desinfectans, zijn er zeker betere middelen. Wordt het uitsluitend gebruikt als koelvloeistof en om resten weg te spoelen, dan zou steriele fysiologische zoutoplossing of gedestilleerd water te prefereren zijn.

Zou collega BORGGREVE hierop een antwoord kunnen geven?

Literatuur: Annotation (1965) Death by suction. *Lancet* I, 794. — BASSETT, D. C. J., S. A. S. THOMPSON en B. PAGE (1965) Neonatal infections with *Pseudomonas aeruginosa* associated with contaminated resuscitation equipment. *Lancet* I, 781. — BORGGREVE, J. (1965) Behandeling van brandwonden volgens Lorthioir. *Ned. T. Geneesk.* **109**, 1551. — LOWBURY, E. J. L. en J. FOX (1954) The epidemiology of infection with *Pseudomonas pyocyanea* in a burns unit. *J. Hyg.* **52**, 403. — PLOTKIN, S. A. en R. AUSTRIAN (1958) Bacteriemia caused by pseudomonas sp. following the use of materials stored in solutions of a cationic surface-active agent. *Amer. J. med. Sci.* **235**, 621.

Groningen, 31 augustus 1965

J. S. KUIPERS

VERBETERING

In het feuilleton „Kaalheid en haaruitval” leest men (bl. 1582), dat er geen middel bestaat om van een Hecuba een Helena te maken. De Latijnse versie: „Nunquam Hecuben haec (bedoeld is hiermede: schmink en poeder: fucus stibiumque) facient Helenen” is een regel uit het epigram „In anum fucis frustra utentem” (Op een oude vrouw die tevergeefs zich opmaakt) van THOMAS MORE, de schrijver van *Utopia*, bij wie ERASMUS in 1511 op bezoek was toen hij te Londen zijn *Moriae encomium* (Lof der zotheid) schreef. Deze THOMAS MORE mag niet verward worden met THOMAS MOORE (1779-1852), de Ierse dichter, die bekendheid verwierf door zijn *Lalla Rookh* en *The paradise and the peri*.

Ulvenhout, 21 augustus 1965

A. G. J. HERMANS

CARIËS-PROFYLAXE

1. In het artikel over cariës-profylaxe in dit *Tijdschrift* schrijft Prof. VISSER (1965): „In verband hiermee is te bedenken dat fluoride niet als een onmisbare voedingsstof is te beschouwen in de zin van bv. jodium, dat een voor de mens onontbeerlijk sporelement is. Van fluoriden is tot nu toe in het lichaam geen andere functie bekend dan dat ze cariës tot op zekere hoogte tegengaan”.

In de *Lancet* (1956) II, bl. 511, kan men daarentegen lezen: „...; but fluorine-free foods are difficult and expensive to prepare and only one such study has been carried out (CRENDON, J. F., GERSHON-COHEN, J. (1953) *J. Agric. Food Chem.* **1**, 464). Experimental animals failed to grow and their reproductive performance was poor”.

Zijn deze onderzoek-resultaten door latere weersproken?

2. Onderzoekingen zouden indertijd hebben aangetoond dat een voeding afwisselend om de 1 à 3 dagen met een cariogeen en een niet-cariogeen dieet geen cariës, gemengd echter wel cariës veroorzaakte (GUSTAFSON e.a. (1959). Zijn deze resultaten bevestigd? Zo ja, opent dit geen perspectieven voor een gemakkelijker aanvaarden van voldoende gewijzigde voedingsgewoonten, vooral indien het aantal „snoeploze” dagen verder zou kunnen worden beperkt door andere maatregelen (zoals wellicht fluoridering)?

Literatuur: GUSTAFSON, G., E. STELLING, E. ABRAMSON en E. BRUNIUS (1959) *Arch. oral Biol.* **1**, 427; aangehaald in B. C. P. JANSEN, *Nutrition and caries.* — VISSER, J. B. (1965) *Ned. T. Geneesk.* **109**, 1435.

Amsterdam, 5 augustus 1965

D. J. MULDER

Ad 1. De onderzoekingen van CRENDON c.s. zijn, voorzover mij bekend is, niet weersproken. Iets anders is of zij zijn bevestigd. De ervaring heeft geleerd dat het nagenoeg onmogelijk is, een dieet samen te stellen dat volkomen vrij is van fluoriden. Daarom is het bewijs dat fluoriden voor de groei en andere levensprocessen onmisbare stoffen zijn, bijzonder moeilijk te leveren (zie ook het rapport *Voeding en tandcariës* van de Voedingsraad, 's-Gravenhage 1964, bl. 17).

Ad 2. De bevindingen van GUSTAFSON c.s. zijn niet van belang ontbloeit, omdat eruit blijkt dat niet alleen de hoeveelheid suiker, maar ook de verdeling ervan over de voeding van invloed kan zijn. In hoeverre echter de resultaten van desbetreffende dierproeven ook voor de mens geldig zijn, staat te bezien (zie bovenvermeld rapport, bl. 21). Doch zelfs al ware dit het geval, lijkt het onwaarschijnlijk dat men op grond daarvan zou kunnen komen tot het instellen van „snoeploze dagen”. Waarborgen dat een zodanig gebod op grote schaal zou worden nageleefd, zijn nauwelijks denkbaar.

Amsterdam, 1 september 1965

J. B. VISSER

BERICHTEN

BUITENLAND

Wereldberichten

Congres voor de Geschiedenis der Geneeskunde. — Het XXe congres van de internationale Vereniging voor de Geschiedenis der Geneeskunde zal van 22 tot 27 augustus 1966 te West Berlijn worden gehouden. Inlichtingen verstrekt het secretariaat, Augustastrasse 37, 1 Berlin (West) 45.

Sportgeneeskunde. — Het XVIe internationale congres voor sportgeneeskunde zal van 12 tot 16 juni 1966 te Hannover worden gehouden. Inlichtingen verstrekt het secretariaat, Rathenauplatz 3, Hannover-M.

Chili

Prenatale bonus. The fight against overpopulation. — Chili heeft een betrekkelijk lage mortaliteitscoëfficiënt; deze bedroeg in 1963 12 per 1000 levenden. Hiermee contrasteren de geboortecijfers van 1954 (36,4) en 1963 (35,8) die ondanks hun meer primitief karakter allerminst vrij zijn van de invloed van sociale maatregelen. In 1953 besloot het Parlement tot kinderbijslag; tevens steeg het aantal huwelijken van 7,7 tot 8,4 per 1000 levenden en daalde het percentage onwettige geboorten van 20 tot 16. Bovendien besloot het Parlement

tot een prenatale bonus: voor iedere zwangerschap van de vierde maand af. Een nieuwe bonus-wet verruimde de geldigheid van de bonus tot de eerste maand. In 1965 openbaarde zich een tegenactie. Dr. FRANCISCO MARDINES, dezelfde arts die de prenatale bonus-wetten propageerde, kondigt thans aan dat in alle Chileense ziekenhuizen bureaus voor geboorteregeling zullen worden gevestigd; in vijf grote ziekenhuizen past men veel de intra-uteriene apparaturen toe. In de *Lancet* van 28 augustus (bl. 434) vindt men van de hoogleraar in de genetica te Santiago een lichtelijk sarcastische opmerking over de botsing van beide acties. „Some observers think that the only way of stopping the Chilean population growth is to pay every married woman every month, for not having a baby. It is impossible to suppress the „bonus” laws, or to change the deep-rooted religious ideas of the female population. On the other hand, politicians do not realise the importance of the problem, and many of them think that Chile, with only 8 millions inhabitants in a country twice the size of the United Kingdom, is underpopulated. It seems that Chile will be, in the coming years, one of the most important battlefields in the fight against overpopulation.”

Engeland

Smoker's clinic. — Het gemotiveerde verlangen, zijn medemens het roken van sigaretten af te wennen, leidt niet zelden tot de opening van een polikliniek, en tot een verslag van uitkomsten die anderen ten voorbeeld mogen zijn. *Medical Officer* van 20 augustus (bl. 116) geeft de resultaten van een polikliniek met de snel-methode: een week lang onderhield men 73 deelnemers (mannen en vrouwen) in de avonden onder leiding van twee artsen en een first class health education team van de British Temperance Association „who carry this work as part of their approach to practical Christianity”. Na 4 weken zond men een vraagformulier, dat door 70 personen werd beantwoord: 28 rookten niet meer, 30 rookten minder. Na 8 weken volgde de uitnodiging, nogeens samen te praten; het was helaas erg mooi weer, zodat de 50 die niet kwamen, werden geëxcuseerd. Maar de 16 die niet meer rookten, hielden de eer op . . . „It is very heartening to know” — zo schrijft de medical officer die de smoker's clinic organiseerde en leidde — „that despite views to the contrary it is possible to make a very definite contribution towards the problem of tobacco smoking”.

Italië

Wettelijke bepalingen tegen verontreiniging van de atmosfeer in voorbereiding. — *Riforma medica* van 7 augustus (bl. 896) kondigt de spoedige verschijning van „una legge sullo smog” aan. De bepalingen zijn niet slechts gericht tegen de verontreiniging van de lucht door rook van fabrieken en woningen maar zij eisen ook de voorziening van automobielen met een apparaat tot zuivering van de uitlaatgassen.

Gebrek aan hoornvlies. — De oftalmologen ondervinden dat een groot aantal blinden niet geholpen kan worden omdat de beschikbare hoeveelheid cornea's ver achterblijft bij de behoefte. Een lid van het parlement stelt voor de ter zake sedert 1957 dienende wettelijke bepalingen soepeler te redigeren. (*Riforma medica*, 17 juli, bl. 812).

Verenigde Staten

Leven op Mars? — Vijf deskundigen van het instituut voor technologie en het Jet Propulsion laboratorium te Pasadena (Cal.) vragen zich in *Science* van 6 augustus (bl. 627) af of het onderzoek van Mariner IV ook iets bijdraagt tot de